CON NGƯỜI TINH KHÔN

Xưa, có cặp vợ chồng nhà kia rất thương yêu nhau. Đi nương hay về nương họ đều đi có đôi.

Lên rừng đào củ mài, của nâu lúc nào cũng có vợ có chồng.

Buổi ấy, họ đi kiếm củi. Chẳng may, chồng tụt tay đánh rơi rìu xuống hang sâu. Biết là xuống hang phải hết buổi hết ngày nên chồng bảo vợ cứ về trước để còn kịp nấu cơm chiều nhưng vì thương chồng nên người vợ cứ ngồi trên miệng hang đợi. Đợi một lúc khá lâu, sốt ruột nên người vợ lên tiếng giục:

- Bố Phinh ơi! Tìm thấy rìu chưa? Về thôi!

Lại không may cho họ, dưới hang sâu có con hổ già đã thành tinh. Hổ ăn thịt người chồng và đáp lại bằng tiếng người:

- Đợi tôi mặc áo xong tôi lên, mẹ Phinh ạ!

Lát sau người vợ lại gọi. Tiếng dưới hang sâu vọng lên:

- Đợi tôi mặc quần đã.

Người vợ nghe thấy tiếng trả lời lấy làm ngạc nhiên lắm, nói tiếp:

- Việc gì phải mặc. Lên nhanh đi! Ông trời nhìn nghiêng rồi!
- Đợi tôi quấn xà cạp xong tôi lên ngay mà.

Gọi lần thứ tư, người vợ nghe tiếng vọng lên:

- Tôi quấn khăn vào đầu rồi đây.

Người vợ bực quá nên bỏ về trước. Lát lâu sau, hổ mặc xong quần áo người chồng mới leo lên hang, đi về xóm núi. Hổ tìm đúng nhà Phinh. Đứng trước cổng, hổ hỏi:

- Tôi vào cửa nào mẹ Phinh à?

Người vợ đang trong nhà, nghe tiếng hỏi thì lấy làm thắc mắc:

- Sao hôm nay lại hỏi thế?

Đáp xong, trong lòng sinh ngờ vực nên người vợ đã lén nhìn qua khe cửa thì thấy dáng người đứng ngoài kia là dáng hổ và lại như có cái đuôi thò ra. Chị trấn tĩnh nói to:

- Vào cửa lớn cũng được, cửa bé cũng được.

Hổ đấy cửa lớn vào. Đến lúc chiều tối hổ lại hỏi tiếp:

- Đêm nay tôi ngủ giường nào?
- Ngủ giường khách! Người vợ đáp
- Giường khách là giường to hay giường bé? Hổ lại hỏi.
- Giường to!
- Giường to hôi cứt chuột. Tôi không ngủ đâu! Hổ ngỏ ý không bằng lòng.
- Thế ngủ giường bé.

Thấy hổ lắc đầu nên người vợ nói:

- Thế ngủ gác bếp lửa.

Hổ gắt:

- Ây, ngủ đấy thì khói thở sao nên?

Bước đường cùng nên người vợ đành nói:

- Thế vào trong buồng này ngủ.

Hổ im lặng đồng ý.

Trong buồng đã có bốn mẹ con. Lúc hổ vào, lũ trẻ đã ngủ hết.

Hổ sờ đứa trẻ lớn cười khà khà:

- Đứa con của mẹ Phinh mập mạp quá!

Vừa nói xong, hổ lôi đứa bé ra xé thịt, nhai ngấu nghiến ngay. Người mẹ kinh hoàng mà không dám kêu một tiếng, lẳng lặng xuống giường bò ra ngoài, không dám gọi các con theo. Hai đứa trẻ còn lại chợt tỉnh vì hổ rất hôi và trước đó bố mẹ chúng vẫn thường hay kể chuyện hổ hằng ngày nên hai đứa trẻ cũng đoán biết được tình thế bèn nằm im thin thít. Tiếng hổ ầm ầm:

- Đứa nào nhiều chấy rận thì nằm sau lưng tao. Đứa nào ít chấy rận thì nằm trước mặt tao. Đứa út bèn lấy ít hạt kê trong túi ném vào bếp than, kê nổ lép bép như rận nướng. Nó bảo nó nhiều rận xin nằm sau lưng hổ. Lát sau hổ ăn thịt đứa thứ hai nằm trước mặt. Hổ nhai xương rau ráu. Đứa út hãi hùng bèn vờ nói:
  - Bố ơi, con đau bụng quá! Bố nhai gì cho con nhai thử xem.

- Tao nhai đậu răng ngựa – Hổ làu bàu

Nhưng đứa út vẫn vờ đòi ăn, hổ bèn đưa một đốt ngón tay của thằng anh cho nó. Út bủn rủn tay chân và cố tìm kế thoát thân. Út nói:

- Con đau bụng quá! Bố cho con đi ngoài với.

- Không được! Cứ đi ở ngay đấy! - Hổ vừa nói vừa nhai xương người.

- Hôi thối ngủ sao nên hả bố? Bố cứ buộc chặt tay con vào một đầu dây còn đầu kia bố cầm.

Ra tới cửa út tháo dây ở tay mình buộc vào cần cối giã gạo sát cửa rồi bước thấp bước cao lao vào đêm tối tìm mẹ. Lát sau hổ liu thiu ngủ rồi chợt tỉnh giấc nên cầm dây giật giật, thấy chắc tay hổ yên tâm thiếp đi một giấc dài.

Trời sáng hẳn, hổ tỉnh giấc định ra cửa lôi út vào đánh chén thì thấy bốn bề yên ắng. Nó lần theo hơi người, vết chân người tìm được đến nhà ông cậu út. Nhà cậu giàu có, dựng tới chín lớp rào gai. Hổ gọi ngọt ngào:

- Cậu ơi, vào lối nào đây? Tiếng đàn bà ở trong nhà phát ra, hổ nhận ra tiếng vợ Phinh:
- Vào theo lối lớn!
- Mẹ Phinh làm gì đấy? Hổ hỏi tiếp ngay.

Tiếng đàn bà ban nãy lại đáp:

- Tôi mài dao mổ bò cho Phinh bố ăn mà!

Từ trong nhà vằng ra tiếng dao thớt chặt xương, băm thịt, tiếng người cười nói đi đị lại làm hổ đang đói lại càng thêm háo hức, thèm thuồng. Hổ không thích vào cửa lớn. Em vợ chỉ cho hổ lối vào một ngách đất khoét ở đầu nhà để hổ chui và bảo:

- Nếu đúng là anh rể thì cởi bỏ hết khăn, quần áo, xà cạp ra mới đúng lệ nhà này.

Rồi tiếng cậu em vợ lại tiếp:

- Nếu mặt to mồm rộng thì thuộc phần cậu em. Nếu mắt to mồm bé thì là anh rể nhà ta.

Nghe vậy tuy chưa hiểu hết lời người nói, hổ cũng tháo cởi hết các thứ rồi thò đầu qua lỗ gạch. Vừa luồn hết cổ thì lập tức một nhát búa từ trong giáng thẳng xuống giữa sọ con thú. Hổ choáng váng nhưng vẫn kịp nói:

- Phinh vợ ơi, chúng giết chồng!

Một nhát búa giáng tiếp. hổ chết ngay lập tức. Người đàn bà vừa thở như đứt hơi, vừa nói:

- Mày ăn thịt hết chồng con tao mà vẫn khát máu, vẫn giả vờ làm người. Thế là tao đã trả thù cho chồng con tao rồi.

Mọi người ra ngoài lôi xác hổ ra cối đá, giã nát cả thịt lẫn xương. Giết được con hổ, mọi người trong làng đã yên tâm làm việc.

(Người kể: H'Brưih, xã Quảng Phú, huyện Krông Nô, tỉnh Đăk Nông)